

Herfstakkoord kost vooral glastuinders geld

Hennie van der Veen

Het zogenoemde Lenteakkoord omvatte een aantal maatregelen die grote effecten hebben op land- en tuinbouwbedrijven. Op 1 oktober hebben Rutte en Samson het deelakkoord over de begroting van 2013 gepresenteerd, bijgenaamd het Herfstakkoord. Een voor de land- en tuinbouw belangrijke wijziging is de verhoging van de assurantiebelasting. LEI Wageningen UR heeft met behulp van het Financieel-Economisch Simulatiemodel (FES) doorgerekend wat de effecten van de maatregelen zijn voor de primaire agrarische sector. De herziening van de arbeidsmarkt, de verhoging van de assurantiebelasting en de verhoging van de energiebelasting raken vooral de glastuinbouw. De afschaffing van de rode diesel is een maatregel die vooral de grondgebonden landbouw fors raakt. Het Lenteakkoord had betrekking op de Nederlandse staatsbegroting en bevatte maatregelen om het Nederlandse begrotingstekort terug te brengen tot het door de Europese begrotingsunie voorgeschreven maximum van 3%. Na de verkiezingen hebben Rutte en Samson de begroting voor 2013 op een aantal punten gewijzigd, resulterend in het Herfstakkoord.

De maatregelen zijn in drie verschillende groepen onderverdeeld: privé (herziening AOW, verhoging zorgkosten, btw-verhoging, verhoging assurantiebelasting en verhoging accijnzen), bedrijf (onder andere herziening arbeidsmarkt, verhoging assurantiebelasting, afschaffing rode diesel en verhoging van de energiebelasting en verhoging BTW tarief) en belastingeffecten (vennootschap- en inkomensbelasting¹). De maatregelen zijn doorgerekend voor zover ze voldoende uitgewerkt waren en het LEI voldoende informatie van de bedrijven had om ze door te rekenen. Er wordt een vergelijking gemaakt van de situatie zonder en met het Herfstakkoord. Bij de berekeningen wordt uitgegaan van het effect zonder gedragsveranderingen van de ondernemers en er is uitgegaan van de maatregelen zoals die zullen gaan gelden in 2017.

Effect per bedrijfstype

Figuur 1 toont voor de belangrijkste bedrijfstype de bruto¹ effecten van de belangrijkste maatregelen van het Herfstakkoord. De vier in de figuur getoonde maatregelen leiden bij de glastuinbouw tot een bruto lastenverzwaring van gemiddeld rond de 5.000 euro. Dit komt met name door de verhoging van de assurantiebelasting en de herziening op de arbeidsmarkt. Voor de totale land- en tuinbouw heeft het afschaffen van de rode diesel het grootste effect. Hieronder wordt verder ingegaan op de gevolgen van het afschaffen van de rode diesel, de verhoging van de assurantiebelasting, de verhoging van de energiebelasting en de veranderingen op de arbeidsmarkt.

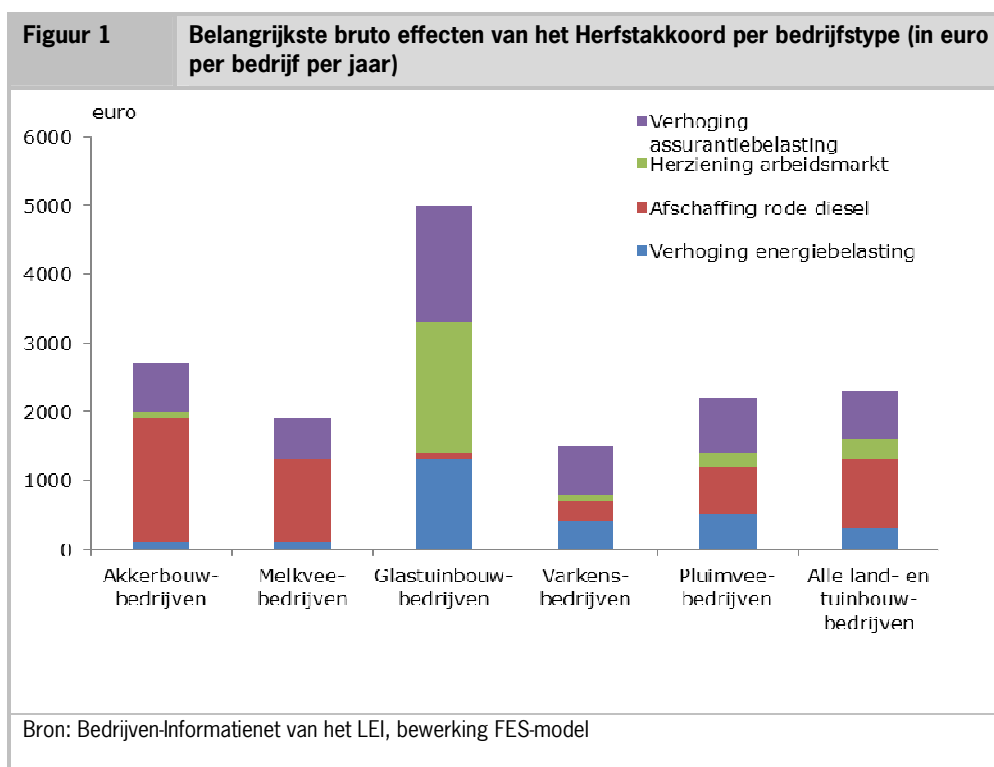
Rode diesel

Het belastingvoordeel op rode diesel wordt afgeschaft per 1 januari 2013. Sinds 1962 bestaat er fiscaal een onderscheid tussen rode en blanke diesel. Het verschil in totale belastingdruk tussen rode en blanke diesel bestaat sinds 1 januari 2010 uit het verschil in accijns, te weten 16,8 cent per liter. Voor de gebruiker geldt in de praktijk een verschil van 16 cent per liter. Voor agrarische onder-

¹ Dit betreft twee effecten: door de maatregelen verandert het belastbare inkomen waardoor de belastingaanslag zal wijzigen: hogere kosten leidt tot minder belasting. Daarnaast vindt er onder andere terugsluis van de btw-verhoging plaats via de inkomstenbelasting.

¹ Dit is exclusief belastingeffecten.

nemers heeft de afschaffing van de rode diesel zowel effect op de kosten voor diesel zelf, maar ook op de loonwerkkosten. Gemiddeld nemen de kosten toe met bijna 1.100 euro per bedrijf per jaar. De spreiding over de bedrijfstypen is groot. Met name voor de bedrijven met veel grondbewerking en voederwinning, zoals akkerbouw-, bloembollen-, melkvee- en gecombineerde bedrijven is het dieselgebruik groot en betekent het een forse stijging van de kosten. Het is natuurlijk zo dat te verwachten valt dat de afschaffing van de rode diesel een aantal gedragseffecten zal hebben. Ondernemers zullen zich bewuster worden van de dieselkosten wat tot besparing van brandstoffen kan leiden via aanpassingen in de bedrijfsvoering. Daarnaast kunnen ondernemers hun privé-diesel voortaan ook uit de dieseltank van het bedrijf halen, wat bulk is ingekocht. Dit zal leiden tot een kostenbesparing. Deze effecten zijn niet doorgerekend.

Verhoging assurantiebelasting

De assurantiebelasting gaat per 1 januari 2013 omhoog van 9,7% naar 21%. Deze belasting geldt niet voor alle verzekeringen (arbeidsongeschiktheids- en levensverzekeringen zijn bijvoorbeeld vrijgesteld), maar voor land- en tuinbouwbedrijven met veel vaste activa zijn de uitgaven voor de belaste verzekeringen over het algemeen aanzienlijk. Gemiddeld leidt dit tot een kostenstijging van 700 euro. Voor een gemiddeld glastuinbouwbedrijf gaat het echter al snel om 1.700 euro aan extra kosten.

Verhoging energiebelasting

De energiebelasting op aardgas gaat omhoog. Voor de glastuinbouwsector geldt nu een gedeeltelijke vrijstelling op de energiebelasting. Die relatieve vrijstelling blijft bestaan, waardoor de verhoging lager uitvalt dan bij het algemene tarief. Het aardgas dat gebruikt wordt voor de warmte-kracht-installaties is overigens nog steeds vrijgesteld. Voor het gemiddelde bedrijf leidt de verhoging tot extra kosten van circa 300 euro per jaar, voor de glastuinbouwbedrijven gemiddeld rond 1.500 euro per bedrijf per jaar.

Veranderingen arbeidsmarkt

In het Lenteakkoord is een herziening van het ontslagstelsel opgenomen. Dit houdt onder andere een wettelijke ontslagprocedure in voor vaste contracten. De ontslagvergoeding bedraagt dan een kwart maandsalaris voor elk dienstjaar met een maximum van zes maandsalarissen. De kantonrechtersformule wordt afgeschaft. Daarnaast komen de eerste zes maanden van de WW voor rekening van de werkgever. Gemiddeld kunnen de kosten per bedrijf met 260 euro per jaar stijgen. Echter, voor de glastuinbouw nemen de kosten gemiddeld met tussen de 1.200 en 2.500 euro per jaar toe.

Totaaleffect

Voor het doorsnee landbouwbedrijf betekent het Herfstakkoord een lastenverzwaring van rond de 2.700 euro. De verschillen tussen bedrijven zijn groot. Daarbij spelen bedrijfstype en -omvang een rol. Door de verschillende verdeling van bedrijfstypen en schaalgroottes over Nederland ontstaan ook regionale verschillen (figuur 2). In gemeentes met veel grote glastuinbouw- en akkerbouwbedrijven heeft meer dan 25% van de bedrijven te maken met een lastenverzwaring van meer dan 5.000 euro. Ook zijn er diverse gemeentes, onder andere in een groot deel van Overijssel waar minder dan 5% van de bedrijven te maken heeft met een nadeel van meer dan 5.000 euro. Naast directe liquiditeitsproblemen, kunnen dit soort structurele lastenverzwaringen ook leiden tot problemen op langere termijn. Bij bedrijfsvernieuwing kunnen zij geconfronteerd worden met lastiger financiering door banken, waardoor op langere termijn de bedrijfscontinuïteit in gevaar kan komen.

Figuur 2 Percentage bedrijven per gemeente met een lastenverzwaring van meer dan 5.000 euro per bedrijf

